

EURÓPAI EMBERI JOGI BÍRÓSÁG

részére

Európa Tanács
Strasbourg, Franciaország

*European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 Strasbourg-Cedex
Fax: 00 33 3 88 41 27 30*

**az Európai Emberi Jogi Egyezmény 34. Cikke,
valamint a Bíróság Szabályzatának 45. és 47.§-a alapján előterjesztett**

KÉRELEM

I. A FELEK

A. A Kérelmező

Név: Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség

Működési terület: Magyarország

Székhely: 1075 Budapest, Károly körút 3/a.

Levelezési cím: Budapest 1465, Pf. 1676.

Telefonszám: +36 1 411-0509; 411-0510; 266-0854

E-mail:

Internet: www.levego.hu

A képviselő neve: Lukács András

A képviselő foglalkozása: elnök

A képviselő címe: 1075 Budapest, Károly körút 3/a.

B. A Magas Szerződő Fél

Magyarország

II. A TÉNYEK LEÍRÁSA

1992-ben elkészült a Budapest fővárost elkerülő M0-s számú gyorsforgalmi út nyomvonalterve. A hatástanulmányok alapján a körgyűrű északi Duna-hídja, valamint észak-nyugati és nyugati szektora az érintett területek kiemelkedő környezetérzékenysége miatt nem látszik megvalósíthatónak.

1995. június 27-én a **Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség határozatában az M0-s környezetvédelmi engedélyét** az M3-as és M2-es számú gyorsforgalmi utak közti szakaszra megadta, **az M2-es és a 11. számú főút közötti szakaszra** (az M0-s északi hídja és az arra felfevezető rövid útszakaszok, vagyis a 75+700 – 79+000 km közötti rész; a továbbiakban: északi híd) viszont az érintett önkormányzatok hozzájárulásának hiánya, valamint az ivóvízbázisok védelme miatt **az engedély kiadását megtagadta.**

1995. július 14-én a Göncöl Szövetség nevű civil szervezet **fellebbezést** nyújtott be a Felügyelőség határozatának engedélyt kiadó része miatt.

1995. november 6-án a Környezetvédelmi **Főfelügyelőség**, mint másodfokon eljáró hatóság megsemmisítette a fenti határozatot és **új eljárásra utasította a Felügyelőséget.**

1996. január 25-én a Felügyelőség új eljárásában az M0-s teljes szakaszára elkészülő előzetes környezeti hatástanulmány elkészültéig felfüggesztette az eljárást.

1996. március 20-án a másodfokon eljáró hatóság a gyorsforgalmi út építetójének fellebbezése alapján megsemmisítette a felfüggesztő határozatot, mert a teljes körgyűrűre vonatkozó feltételt teljesíthetetlennek találta.

1996. július 12-én a Felügyelőség új határozatot hozott, melyben az északi hídra vonatkozóan a vitás kérdések rendezéséig felfüggesztette az eljárást.

1998. június 9-én született **madárvédelmi szakvélemény súlyos természetvédelmi aggályokat** fogalmaz meg az északi híddal kapcsolatban.

1998. augusztus 24-én a **Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság** az élővilágra gyakorolt káros hatások miatt **szakhatósági hozzájárulását nem adta meg az északi hídra.**

1999. január 29-én kelt, KF. 61826-4/98. számú határozatában a **Környezetvédelmi Felügyelőség elutasította az M0-s gyorsforgalmi út északi hídja** építetójének **környezetvédelmi engedély iránti kérelmét** a Nemzeti Park szakhatósági hozzájárulásának megtagadása és az út további, 11. és

10. számú főutakat összekötő szakaszára vonatkozó előzetes környezeti hatásvizsgálat benyújtásának elmulasztása miatt.

1999. szeptember 29. Az építető fellebbezése nyomán a **másodfokon eljáró** Környezet és Természetvédelmi **Főfelügyelőség** H-534/24/1999. számú határozatában az elsőfokú határozatot megváltoztatta és az M0-s északi hídjára vonatkozó **környezetvédelmi engedélyt feltételekkel megadta.**

1999. november 29-én a **Levegő Munkacsoport és a Göncöl Szövetség** a beruházás megvalósulása esetén a környezetet és az érintett lakosság életkörülményeit érintő várható káros hatások miatt **keresetet nyújtott be a Fővárosi Bírósághoz, melyben kérte a másodfokú határozat bírósági felülvizsgálatát,** hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését, hivatkozva arra, hogy a másodfokú határozat eljárási jogi szempontból az ügy érdemére is kihatóan súlyosan törvénysértő. Az indokok a következők: A Főfelügyelőség megsértette a szakhatóságokkal kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket, mert figyelmen kívül hagyta a vízügyi, talajvédelmi és közegészségügyi szakhatósági véleményeket, melyek közül az utóbbi tartalmilag hiánypótlásra való felszólítás volt. Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal és Budapest Főváros IV. kerületének jegyzője érdemi véleményt nem adott, hanem közölte, hogy az I. fokú szakhatósági hozzájárulást nem ismeri. Az alperes Főfelügyelőség a hiányzó vélemények megküldése helyett a hozzájárulásokat megadottnak tekintette. A II. fokú természetvédelmi szakhatóság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a madártani szakvélemény megállapításait. Lényeges eljárási jogszabálysértés továbbá az ügyintézési határidő jelentős túllépése, hiszen az ügy az 1994-es joghelyzet alapján nem volt elbírálható, a jogszabályi környezetben jelentős, az ügy elbírálása szempontjából kulcsfontosságú változások következtek be.

2001. május 30-án kelt, 10. K. 41621/1999/9. számú ítéletében a Fővárosi Bíróság elutasította a keresetet a felperesek ügyféli minőségének és ebből fakadóan a kereseti lehetőség állítólagos hiánya miatt. A keresetet a bíróság tartalmi szempontból nem vizsgálta.

2003. szeptember 23. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Kfv. III. 38029/2001/7 számú végzése. A Levegő Munkacsoport és a Göncöl Szövetség a Fővárosi Bíróság jogerős ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Legfelsőbb Bírósághoz, amely végzésével az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az első fokú bíróságot új eljárásra utasította. Indokolásában a Legfelsőbb Bíróság kiemelte, hogy a felpereseket a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. tv. alapján megilleti az ügyféli jogállás a működési területükön folyó környezetvédelmi államigazgatási eljárásokban, szükségtelen az érintettség külön vizsgálata.

2004. július 7. A **megismételt eljárásban a Fővárosi Bíróság ítéletet hozott** (10. K. 30137/2004/17) A felperes civil szervezetek korábbi kereseti kérelmüket fenntartották, további érvként megfogalmazták, hogy az elvégzett hatásvizsgálat nem terjedt ki a teljes hatásterületre, továbbá, hogy a terv szerint felépítendő híd sérti a vízbázisok védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szabályait, veszélyezteti a Szentendrei-szigeten elhelyezkedő, másfél millió budapesti és főváros-környéki lakos ivóvízellátását biztosító vízbázisokat. **A bíróság a kérelmet elutasította,** hivatkozva arra, hogy a megváltozott jogszabályok visszamenőleg kötelezettséget nem állapíthatnak meg, magatartást nem nyilváníthatnak jogellenessé, az ügy elhúzódása emiatt nem sért jogszabályt. A bíróság kifejtette továbbá, hogy a szakhatósági véleményeket az I. fokon eljáró közigazgatási szerv megfelelően figyelembe vette.

2005. június 7. A **felperes civil szervezetek felülvizsgálati kérelme tárgyában a Legfelsőbb Bíróság ítélete.** A környezetvédő szervezetek a jogerős ítélet és a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését és a közigazgatási szervek új eljárásra kötelezését kérték az ügyintézési határidő lényeges túllépése, hatályon kívül helyezett jogszabályok alkalmazása és a másodfokú szakhatóság kiegészítő állásfoglalásának az első fokú vélemény nélkül történő figyelembe vétele miatt. **A Legfelsőbb Bíróság a kérelmet elutasította.**

III. EGYEZMÉNY SÉRTÉSEK ÉS AZ AZOKAT ALÁTÁMASZTÓ ÉRVEK

Álláspontunk szerint a Magyar Köztársaság Bírósága, így a Magyar Állam több ízben megsértette az érintett lakosság és a környezet érdekeit képviselő civil szervezetünknek az **Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről** (a továbbiakban: Egyezmény) **6. cikk 1. pontjában** biztosított azon jogát, hogy a fentiekben bemutatott ügyet **tisztességesen** tárgyalja. Aggályosnak tartjuk továbbá, hogy az eljárás során sérült az **Egyezmény 13. cikkében** foglalt, a **jogsérelem hatékony orvoslását** biztosító jogunk.

Indokolás:

Nem tartjuk tisztességesnek a Bíróság azon eljárását, hogy a kereseti kérelem elutasításának indokaként a közigazgatási határozat meghozatalakor hatályban lévő jogszabályok alkalmazásának kötelezettségét határozta meg, miközben az általunk hivatkozott és a jelzett időpontban hatályban lévő jogszabályi rendelkezéseknek való megfelelést – az ügy érdemével együtt – nem vizsgálta meg. A Bíróság megismételt eljárásában viszont már a 10 évvel korábbi, a környezetvédelmi engedély iránti kérelem benyújtásakor hatályos jogszabályi helyzetnek való megfelelést vizsgálta. Nem tartjuk továbbá tisztességesnek, hogy a beruházás jogszabályi rendelkezésekbe ütköző részével (a tanulmányterv “C” változata szerinti ún. kis “Duna-híd”) kapcsolatos aggályok tárgyalásakor a Bíróság nem reagált az alperes szándékos félreértésére, és arra, hogy az elhangzott érvekkel szemben a beruházás egy másik részével kapcsolatos választ adjon.

Álláspontunk szerint nem biztosított hatékony jogorvoslatot a Legfelsőbb Bíróság azon eljárása, amely során a hivatkozott, releváns jogszabályokat és a témában született tanulmányokat, szakértői anyagokat, a fellebbezési és felülvizsgálati kérelmünkben felvetett környezeti problémákat érdemben nem vizsgálta, a környezetvédelmi kérdésekben való látható járatlanság ellenére szakértőt nem rendelt ki. Aggályosnak tartjuk azt az eljárások során érzékelhető általános beruházás-, különösen gyorsforgalmi útépités-barát magatartást, amely minden más társadalmi érdeket (pl. környezetvédelem, egészségügy, vasútépités, költségvetési egyensúly) háttérbe szorít, akár még a releváns nemzetközi és magyar jogszabályi rendelkezések sérelme árán is.

IV. AZ EGYEZMÉNY 35. CIKK (1) BEKEZDÉSÉVEL KAPCSOLATOS TÉNYÁLLÁS

Végső határozat:

A Legfelsőbb Bíróság Kfv. III. 37.261/2004/7. számú, **2005. június 7-én kelt** elutasító ítélete.

Csatolva: M/1.

Egyéb határozatok:

1995. június 27. A Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség környezetvédelmi engedélyt részben megadó, részben a kérelmet elutasító határozata.

1995. november 6. A Környezetvédelmi Főfelügyelőség határozata, melyben új eljárásra utasítja az első fokon eljáró szervet.

1996. január 25. A Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség eljárást felfüggesztő határozata.

1996. március 20. A Környezetvédelmi Főfelügyelőség felfüggesztést megsemmisítő határozata.

1996. július 12. A Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség ismételten felfüggesztést elrendelő határozata.

1999. január 29. A Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség KF. 61826-4/98. számú környezetvédelmi engedély iránti kérelmet elutasító határozata.

Csatolva: M/2.

1999. szeptember 29. Környezet- és Természetvédelmi Főfelügyelőség H-534/24/1999. számú az elsőfokú határozatot megváltoztató és a környezetvédelmi engedélyt feltételekkel megadó határozata.

Csatolva: M/3.

2001. május 30. A Fővárosi Bíróság 10. K. 41621/1999/9. számú ítélete a felülvizsgálati kérelem elutasításáról.

Csatolva: M/4.

2003. szeptember 23. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Kfv. III. 38029/2001/7 számú végzése, melyben új eljárásra utasította az első fokon eljáró bíróságot.

Csatolva: M/5.

2004. július 7. A Fővárosi Bíróság megismételt eljárásban hozott ítélete, mely a kereseti kérelmet elutasítja (10. K. 30137/2004/17).

Csatolva: M/6.

Rendelkezésre álló, igénybe nem vett jogorvoslatok:

Nincs.

V. A KÉRELEM CÉLJA

Kérem a Tisztelt Bíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a fent részletezett ügyben eljáró bíróságok az Egyezménybe ütköző módon, a tisztességes eljárás és a hatékony jogorvoslat biztosításának követelményét nem tartották be. Kérem továbbá a Tisztelt Bíróságot, hogy szólítsa fel a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy a jogsértő eljárás valamennyi káros következményét haladéktalanul szüntesse meg.

VI. EGYÉB NEMZETKÖZI ELJÁRÁSOKRA VONATKOZÓ NYILATKOZAT

Ezúton kijelentem, hogy a fenti ügyben egyéb nemzetközi kivizsgálási és rendezési eljárást szervezetünk nem vett igénybe.

VII. CSATOLT IRATOK LISTÁJA:

A IV. pontban felsoroltuk az összes csatolt iratot (M/1–M/6).

Tiszta lelkiismerettel kijelentem, hogy a jelen kérelemben leírtak – legjobb tudomásom szerint – megfelelnek a valóságnak.

Jelen kérelmet a mai napon faxon, továbbá a kérelmet és mellékleteit postai úton juttatom el a Tisztelt Bíróság részére.

Kelt: Budapesten, 2005. december 2-án

Tisztelettel:

Lukács András
elnök
Levegő Munkacsoport
Magyarország